Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2013. gada 7. februārī*

Aizliegtas vienošanās jēdziens — Starp vairākām bankām noslēgts nolīgums — Konkurējošs uzņēmums, kurš iespējami prettiesiski darbojas konkrētajā tirgū — Ietekme — Neesamība

Lieta C-68/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 10. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 10. februārī, tiesvedībā

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

pret

Slovenská sporiteľňa a.s.

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* vārdā – *T. Menyhart*, pārstāvis,

— *Slovenská sporiteľňa a.s.* vārdā – *M. Nedelka*, *advokát*,

— Slovākijas valdības vārdā – *B. Ricziová*, pārstāve,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *T. Müller*, pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *S. Fiorentino*, *avvocato dello Stato*,

— Polijas valdības vārdā – *M. Szpunar* un *B. Majczyna*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Tokár*, *P. Van Nuffel* un *N. von Lingen*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – slovāku.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 101. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Konkurences iestāde, turpmāk tekstā – "*Protimonopolný úrad*") un *Slovenská sporiteľňa a.s.* (turpmāk tekstā – "*Slovenská sporiteľňa*") jautājumā par trīs banku rīcību, kas šīs iestādes ieskatā veido nolīgumu, lai ierobežotu konkurenci.

Atbilstošās tiesību normas

3 Slovākijā piemērojamais likums konkurences jomā ir Likums Nr. 136/2001 par konkurences aizsardzību [*Zákon o ochrane hospodárskej súťaže*].

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

4 Ar 2009. gada 9. jūnija lēmumu *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor dohôd obmedzujúcich súťaž* (Slovākijas Republikas Konkurences iestādes Konkurenci ierobežojošu nolīgumu nodaļa, turpmāk tekstā – "Nodaļa"), pirmās instances iestāde, kas ir kompetenta konkurences aizsardzības jautājumos, uzskatīja, ka trīs svarīgas bankas ar juridisko adresi Bratislavā (Slovākija), proti, *Slovenská sporiteľňa a.s.*, *Československá obchodná banka a.s.* un *Všeobecná úverová banka a.s.*, ir pārkāpušas EKL 81. pantu, kā arī atbilstošo Likuma Nr. 136/2001 normu, noslēdzot nolīgumu par *AKCENTA CZ a.s.* (turpmāk tekstā – "*Akcenta*"), sabiedrības ar juridisko adresi Prāgā (Čehijas Republika), norēķinu kontu līgumu izbeigšanu un jaunu līgumu neparakstīšanu ar šo sabiedrību. Nodaļa uzskatīja, ka *Akcenta*, kas ir nebanku uzņēmums, kurš sniedz bezskaidras naudas maksājumu pakalpojumus, ir vajadzīgi bankās atvērti norēķinu konti, lai veiktu savu darbību, kas ietver valūtas pārskaitījumus no un uz ārvalstīm, tostarp tās klientiem Slovākijā. Nodaļas ieskatā trīs attiecīgās bankas, kuras uzskatīja, ka *Akcenta* ir viņu konkurente, kas sniedz pakalpojumus viņu klientiem, un bija neapmierinātas ar šīs sabiedrības darbības rezultātā radušos savas peļņas samazināšanos, ir novērojušas [šīs sabiedrības] darbību, saskaņojušas un, savstarpēji vienojoties, nolēmušas saskaņotā veidā lauzt ar šo sabiedrību noslēgtos līgumus. Pamatojoties uz pierādījumiem par kontaktu pastāvēšanu starp minētajām bankām, tostarp it īpaši to 2007. gada 10. maija sanāksmi un vēlāko elektroniskā pasta saraksti, Nodaļa konstatēja, ka katra no šīm trim bankām bija piekritusi lauzt līgumu, kas tai bija noslēgts ar *Akcenta*, ar nosacījumu, ka pārējās bankas dara tāpat, lai novērstu to, ka daļa no tās klientiem pāriet pie tās bankas, kura turpina apkalpot *Akcenta* norēķinu kontus. No tā Nodaļa secināja, ka minēto banku rīcība konkrētajā tirgū, kas ir definēts kā Slovākijas bezskaidras naudas maksājumu pakalpojumu tirgus, ir nolīgums nolūkā ierobežot konkurenci, un uzlika tām naudas sodus: EUR 3 197 912 *Slovenská sporiteľňa*, EUR 3 183 427 *Československá obchodná banka a.s.* un EUR 3 810 461 *Všeobecná úverová banka a.s.*

5 Pēc *Slovenská sporiteľňa* celtās prasības pret Nodaļas pieņemto lēmumu otrās instances administratīvā iestāde – *Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Konkurences iestādes padome, turpmāk tekstā – "Konkurences padome") 2009. gada 19. novembrī pieņēma lēmumu, ar kuru tā grozīja apstrīdēto lēmumu, paplašinot pamatlietā aplūkojamās prakses juridisko kvalifikāciju. Konkurences padome atstāja negrozītu Nodaļas uzliktā naudas soda lielumu.

6 *Slovenská sporiteľňa* pārsūdzēja Konkurences padomes lēmumu, iesniedzot prasības pieteikumu *Krajský súd Bratislava* (Bratislavas apgabaltiesa).

7 Ar 2010. gada 23. septembra spriedumu *Krajský súd Bratislava* atcēla iepriekš minētos 2009. gada 9. jūnija un 19. novembra lēmumus daļā, kurā tie attiecās uz *Slovenská sporiteľňa*, un nosūtīja lietu atpakaļ *Protimonopolný úrad*.

8 Savā spriedumā *Krajský súd Bratislava* it īpaši norādīja, ka šī iestāde ir kļūdaini piemērojusi konkurenta un konkrētā tirgus jēdzienus. Šī tiesa uzskatīja, ka minētā iestāde nav pārbaudījusi, vai *Akcenta* var uzskatīt par *Slovenská sporiteľňa* konkurenti konkrētajā tirgū, ņemot vērā apstākli, ka tā darbojas Slovākijā bez nepieciešamās *Národná banka Slovenska* (Slovākijas Valsts bankas) atļaujas, un tā arī nav izvērtējusi jautājumu, vai uz šīs sabiedrības veikto prettiesisko darbību var attiecināt tiesisko aizsardzību. Šajā ziņā *Krajský súd Bratislava* norādīja, ka *Národná banka Slovenska* uzlika *Akcenta* naudas sodu EUR 35 000 apmērā tādēļ, ka laika posmā no 2008. gada janvāra līdz 2009. gada jūnijam tā bez atļaujas veica [naudas] maiņas darījumus Slovākijā. Tomēr *Krajský súd Bratislava* arī norādīja, ka *Banková rada Národnej banky Slovenska* (Slovākijas Valsts bankas padome) ir atcēlusi *Národná banka Slovenska* lēmumu par šī naudas soda uzlikšanu un ka pret *Akcenta* uzsāktais process tika izbeigts tādēļ, ka šai pēdējai nevar piemērot sodu, jo ir izbeidzies naudas sodu piemērošanas termiņš. Turklāt *Krajský súd Bratislava* uzsvēra, ka no lietas materiāliem izriet, ka *Akcenta* nebija attiecīgo banku konkurente, bet tikai to kliente, jo salīdzinājumā ar šīm bankām tā sniedza pakalpojumus citā līmenī, un saskaņā ar citiem noteikumiem, nevis tiem, kādus ievēroja bankas. Tāpat *Krajský súd Bratislava* arī norādīja, ka *Protimonopolný úrad* nav pietiekami ņēmusi vērā apstākļus, kādos tika noslēgts pamatlietā aplūkojamais nolīgums. Tā uzskatīja, ka it īpaši nav pierādīts tas, ka *Akcenta* ir neveiksmīgi mēģinājusi atvērt jaunus bankas kontus *Slovenská sporiteľňa*.

9 *Protimonopolný úrad* cēla prasību par *Krajský súd Bratislava* nolēmumu *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa).

10 *Protimonopolný úrad* apgalvo, ka tā esot pietiekami pierādījusi, ka *Akcenta* bija attiecīgo banku konkurente konkrētajā tirgū, proti, Slovākijas bezskaidras naudas maksājumu tirgū. Kas attiecas uz *Akcenta* Slovākijā veiktās uzņēmējdarbības apgalvoto prettiesisko raksturu, šī iestāde uzsver, ka tas, ka šī sabiedrība veica savu darbību bez nepieciešamās atļaujas, nav ņemams vērā, lai izvērtētu attiecīgo banku rīcību no konkurences normu viedokļa. Tāpat minētā iestāde arī norāda, ka nedz *Slovenská sporiteľňa*, nedz citas bankas nav apstrīdējušas *Akcenta* darbības tiesiskumu pirms tiesvedības pamatlietā sākuma. Tā uzskata, ka nav pierādījumu par to, ka *Akcenta* darbību veica prettiesiski. Runājot par Slovākijas Valsts bankas padomes lēmumu, *Protimonopolný úrad* uzsver, ka šis lēmums ir par laika posmu no 2008. gada janvāra līdz 2009. gada jūnijam, lai gan *Akcenta* darbojās Slovākijas tirgū kopš 2003. gada, un ka attiecīgās bankas saskaņoja savas darbības un lauza ar *Akcenta* 2007. gada laikā noslēgtos līgumus. Turklāt šī iestāde norāda, ka šis lēmums ir atcelts.

11 *Slovenská sporiteľňa* apgalvo, ka *Protimonopolný úrad* neesot pietiekami ņēmusi vērā to, ka *Akcenta*, kurai nebija nepieciešamās atļaujas, prettiesiski darbojās konkrētajā Slovākijas tirgū. Pēc šī uzņēmuma domām, ņemot vērā, ka konkurences jomā pieprasītie nosacījumi nebija izpildīti, nevar atsaukties ne uz kādiem konkurences ierobežojumiem. Neesot iemesla sodīt par rīcību, kuras rezultātā uzņēmums, kas darbojas prettiesiski, tiek izstumts [no tirgus]. *Slovenská sporiteľňa* uzsver, ka netika pierādīts, ka trīs attiecīgo banku 2007. gada 10. maija sanāksmes rezultātā esot panākts nolīgums, ņemot vērā, ka šīs sanāksmes laikā tās pašreizējais darbinieks esot tikai apkopojis informāciju par projektu izbeigt līgumus saistībā ar *Akcenta* norēķinu kontiem.

12 Šajos apstākļos *Najvyšší súd Slovenskej republiky* kā tiesu iestāde, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LESD 101. panta 1. punktu [..] var interpretēt tādējādi, ka juridiska nozīme ir tam, ka konkurents (uzņēmums), ko ietekmējusi citu konkurentu (uzņēmumu) aizliegta vienošanās, aizliegtas vienošanās noslēgšanas brīdī konkrētajā tirgū darbojās prettiesiski?

2) Vai, interpretējot LESD 101. panta 1. punktu [..], juridiska nozīme ir tam, ka aizliegtas vienošanās noslēgšanas brīdī minētā konkurenta (uzņēmuma) rīcības tiesiskumu nebija apstrīdējušas Slovākijas Republikas kompetentās uzraudzības iestādes?

3) Vai LESD 101. panta 1. punktu [..] var interpretēt tādējādi, ka, lai konstatētu, ka pastāv konkurenci ierobežojošs nolīgums, ir jāpierāda uzņēmuma juridiskā pārstāvja personīgā rīcība vai īpaša piekrišana, ar kuru uzņēmuma, kas bija vai varēja būt konkurenci ierobežojoša nolīguma dalībnieks, juridiskais pārstāvis uz pilnvaras pamata ir atļāvis sava darbinieka rīcību, ja uzņēmums nav norobežojies no šādas darbinieka rīcības un tajā pašā laikā ir notikusi nolīguma īstenošana?

4) Vai LESD 101. panta 3. punktu [..] var interpretēt tādējādi, kas tas ir piemērojams arī attiecībā uz LESD 101. panta 1. punktā aizliegtu nolīgumu [..], kuram sava rakstura dēļ ir bijusi tāda iedarbība, lai izslēgtu no tirgus konkrētu individuālu konkurentu (uzņēmumu), attiecībā uz kuru *a posteriori* ir ticis konstatēts, ka tas veica valūtas maiņas darījumus bezskaidras naudas maksājumu tirgū bez licences, kas šajā jomā ir paredzēta valsts tiesībās?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

13 Apsvērumus iesniedza *Protimonopolný úrad*, *Slovenská sporiteľňa*, Slovākijas, Čehijas Republikas, Itālijas un Polijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

Par pirmo un otro jautājumu

14 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiska nozīme ir apstāklim, ka konkurents, kuru ir ietekmējusi aizliegtā vienošanās, kas noslēgta starp pārējiem konkurentiem, šīs aizliegtās vienošanās noslēgšanas laikā konkrētajā tirgū darbojās, iespējams, prettiesiski.

15 Savos apsvērumos Čehijas Republikas valdība ir izklāstījusi faktus attiecībā uz šo jautājumu tā, kā tie tikuši aplūkoti atbilstoši Komisijas 2001. gada 7. decembra Ieteikumam 2001/893/EK, ar ko nosaka "Solvit" – iekšējā tirgus problēmu risināšanas tīkla – izmantošanas principus (OV L 331, 79. lpp.). Būtībā šīs dalībvalsts *Solvit* centrs, uzskatot, ka *Akcenta* – Čehijas Republikas sabiedrība ar nepieciešamajām atļaujām Čehijas Republikā – ar saviem klientiem Slovākijā strādāja tikai pa telefonu, uzskatīja, ka šo pakalpojumu sniegšanai nevajadzēja saņemt atļauju Slovākijā. Tomēr Slovākijas *Solvit* centrs izteica pretēju viedokli, uzskatot, ka runa ir par jautājumu, kas saistīts ar uzņēmējdarbības brīvību, jo dažādie pakalpojumi tika sniegti ar Slovākijā dibinātu starpnieku palīdzību. Atbilstoši *Solvit* datu bāzei 2006. gada 2. janvārī šī lieta būtu jākvalificē kā neatrisināta.

16 Jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 101. panta 1. punktu par nesaderīgiem ar iekšējo tirgu ir atzīti un aizliegti visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kuras var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū.

17 Lai piemērotu šo normu, šķiet, ņemt vērā konkrētās nolīguma sekas būtu samāksloti, ja izrādās, ka tā mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci (1966. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās 56/64 un 58/64 *Consten* un *Grundig*/Komisija, *Recueil*, 429. lpp.; 2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 508. punkts, kā arī 2011. gada 8. decembra spriedums lietā C-389/10 P, Krājums, I-13125. lpp, 75. punkts).

18 Faktiski LESD 101. panta mērķis ir ne vien aizsargāt konkurentu vai patērētāju intereses, bet aizsargāt arī tirgus struktūru un līdz ar to konkurenci pašu par sevi (2009. gada 6. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c., Krājums, I-9291. lpp., 63. punkts).

19 Šajā ziņā no lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka starp attiecīgajām bankām noslēgtā nolīguma priekšmets bija tieši ierobežot konkurenci un ka neviena no tām neapstrīdēja *Akcenta* darbības tiesiskumu līdz brīdim, kad tika sākta pret tām [ierosinātās] pamatlietas izskatīšana. Tādēļ *Akcenta* apgalvotā juridiskā situācija nekādā veidā neietekmē konstatējumu par to, vai ir izpildīti nosacījumi par konkurences normu pārkāpumu.

20 Turklāt tiesību priekšrakstu ievērošana ir jānodrošina valsts iestādēm, nevis uzņēmumiem vai privātu uzņēmumu apvienībām. Čehijas Republikas valdības aprakstītā *Akcenta* situācija, kuras fakti ir pietiekami skaidri, liecina par to, ka tiesību normu piemērošanai var būt nepieciešams veikt sarežģītus novērtējumus, kas nav šo uzņēmumu vai privātu uzņēmumu apvienību kompetencē.

21 No šiem elementiem izriet, ka uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka apstāklis, ka uzņēmums, kuru ietekmējusi aizliegtā vienošanās ar mērķi ierobežot konkurenci, šīs aizliegtās vienošanās noslēgšanas brīdī konkrētajā tirgū darbojās iespējami prettiesiski, neietekmē jautājumu par to, vai šī aizliegtā vienošanās ir šīs tiesību normas pārkāpums.

Par trešo jautājumu

22 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai LESD 101. panta 1. punktu var interpretēt tādējādi, ka, lai konstatētu, ka pastāv konkurenci ierobežojošs nolīgums, ir jāpierāda uzņēmuma juridiskā pārstāvja personīgā rīcība vai īpaša piekrišana, ar kuru šī uzņēmuma, kas bija vai varēja būt konkurenci ierobežojoša nolīguma dalībnieks, pārstāvis uz pilnvaras pamata ir atļāvis sava darbinieka rīcību, ja šis uzņēmums nav norobežojies no šādas darbinieka rīcības un tajā pašā laikā ir notikusi šī nolīguma īstenošana.

23 Slovākijas un Čehijas Republikas valdība, kā arī Komisija apšauba, vai šis jautājums ir atbilstošs, ņemot vērā faktus, kurus iesniedzējtiesa ir aprakstījusi, tomēr vienlaicīgi cenšoties sniegt vismaz daļēju atbildi.

24 *Protimonopolný úrad* norāda, ka šī jautājuma pamatā ir apstāklis, ka šajā lietā *Slovenská sporiteľna* apgalvoja, ka tās darbiniekam, kurš bija piedalījies 2007. gada 10. maija sapulcē ar attiecīgo banku pārstāvjiem, neesot bijis pilnvarojuma to darīt un ka tajā pašā laikā neesot pierādīts, ka šī persona ir paudusi savu piekrišanu minētajā sapulcē [panāktajiem] secinājumiem.

25 Šajā ziņā jāatgādina, ka LESD 101. panta piemērošana neparedz attiecīgā uzņēmuma partneru vai galveno vadītāju darbību vai pat viņu informētību, bet personas, kas bija pilnvarota rīkoties uzņēmuma labā, darbību (1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 97. punkts).

26 Līdz ar to, kā uzsvēra Komisija, dalība vienošanās darbībās, kuras ir aizliegtas ar LESD, visbiežāk ir nelikumīga darbība, uz kuru neattiecas formālas normas. Retos gadījumos uzņēmuma pārstāvis piedalās sapulcē, būdams pilnvarots izdarīt pārkāpumu.

27 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja ir pierādīts, ka uzņēmums ir piedalījies konkurējošo uzņēmumu sanāksmēs ar konkurenci deformējošu raksturu, šim uzņēmumam ir jāsniedz norādes, kas var pierādīt, ka tā dalībai šajās sanāksmēs nebija konkurenci deformējoša rakstura, pierādot, ka tas ir norādījis saviem konkurentiem, ka šis uzņēmums sanāksmē piedalās atšķirīgā statusā. Lai uzņēmuma dalību šādā sanāksmē nevarētu uzskatīt par netiešu nelikumīgā nodoma apstiprinājumu, nedz arī par tā rezultāta akceptēšanu, šim uzņēmumam publiski ir jānorobežojas no šīs iniciatīvas tādā veidā, lai citi dalībnieku uzskatītu, ka tas izbeidz savu dalību vai ka tas ir paziņojis par to administratīvām iestādēm (2012. gada 3. maija spriedums lietā C-290/11 P *Comap*/Komisija, 74. un 75. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

28 Ņemot vērā šos elementus, uz trešo jautājumu jāatbild, ka LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu, ka pastāv konkurenci ierobežojošs nolīgums, nav jāpierāda uzņēmuma juridiskā pārstāvja personīgā rīcība vai īpaša piekrišana, ar kuru šis pārstāvis uz pilnvaras pamata ir atļāvis sava darbinieka, kas bija konkurenci ierobežojošas sanāksmes dalībnieks, rīcību.

Par ceturto jautājumu

29 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai LESD 101. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams attiecībā uz LESD 101. panta 1. punktā aizliegtu nolīgumu, kuram sava rakstura dēļ ir bijusi tāda iedarbība, lai izslēgtu no tirgus konkrētu individuālu konkurentu, attiecībā uz kuru *a posteriori* tika konstatēts, ka attiecīgajā bezskaidras naudas maksājumu tirgū tas veica valūtas maiņas darījumus bez licences, kas šajā jomā ir paredzēta valsts tiesībās.

30 Tā kā LESD 101. panta 3. punktu var piemērot tikai tad, ja ir konstatēts, ka pastāv nolīgums, kas ir aizliegts ar LESD 101. pantu, Tiesas atbilde balstās uz premisu, ka tas ir konstatēts.

31 Tādējādi, kā atgādināja Komisija, lai būtu piemērojams LESD 101. panta 3. punktā minētais izņēmums, ir jābūt izpildītiem četriem šajā normā paredzētajiem kumulatīvajiem nosacījumiem. Pirmkārt, nolīgumiem jābūt tādiem, kas palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu vai veicina tehnisku vai saimniecisku attīstību; otrkārt, tiem jāļauj patērētajiem baudīt pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem; treškārt, tiem nav jāuzspiež attiecīgajiem uzņēmumiem ierobežojumi, kuri nav obligāti vajadzīgi, lai sasniegtu šos mērķus, un, ceturtkārt, tiem nav jāļauj šādiem uzņēmumiem likvidēt konkurenci attiecībā uz šo ražojumu būtisku daļu.

32 Personai, kas balstās uz šo tiesību normu, ar pārliecinošiem argumentiem un pierādījumiem ir jāpierāda, ka izņēmuma piešķiršanai prasītie nosacījumi ir izpildīti (iepriekš minētais spriedums lietā *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija, 82. punkts).

33 Savos apsvērumos *Slovenská sporitel'ňa* norāda, ka apstāklim, ka pret konkurenci vērstā nolīguma mērķis ir nepieļaut, ka cits konkurents prettiesiski darbojas tirgū, jo tam nav vajadzīgās atļaujas, būtu jāattaisno LESD 101. panta 3. punktā paredzētā izņēmuma piemērošanu tādēļ, ka ar šādu nolīgumu šī uzņēmuma ieskatā tiek aizsargāti veselīgas konkurences apstākļi un plašākā nozīmē tas ir vērsts uz saimnieciskās attīstības veicināšanu minētās normas izpratnē.

34 Jākonstatē, ka *Slovenská sporitel'ňa* atsaucas tikai uz vienu no LESD 101. panta 3. punktā paredzētajiem četriem kumulatīvajiem nosacījumiem.

35 Pat ja šis nosacījums būtu izpildīts, nešķiet, ka pamatlietā aplūkojamā aizliegtā vienošanās atbilstu pārējiem trīs pieprasītajiem nosacījumiem, it īpaši trešajam, saskaņā ar kuru nolīgumam nav jāuzspiež attiecīgajiem uzņēmumiem ierobežojumi, kuri nav obligāti vajadzīgi, lai sasniegtu mērķus, kas paredzēti LESD 101. panta 3. punktā minētajā pirmajā nosacījumā. Pat ja šīs aizliegtās vienošanās dalībnieku norādītais motīvs ir piespiest *Akcenta* ievērot Slovākijas tiesību aktus, tiem šajā ziņā – kā tas tika atgādināts šī sprieduma 20. punktā – ir jāvēršas kompetentajās iestādēs ar sūdzību, nevis pašiem jāizstumj šis konkurējošais uzņēmums no tirgus.

36 No šiem elementiem izriet, ka LESD 101. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams LESD 101. panta 1. punktā aizliegtajiem nolīgumiem tikai tad, ja uzņēmums, kurš atsaucas uz šo normu, ir iesniedzis pierādījumus par to, ka ir izpildīti visi četri [101. panta 3. punktā] paredzētie kumulatīvie nosacījumi.

Par tiesāšanās izdevumiem

37 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

1) LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka apstāklis, ka uzņēmums, kuru ietekmējusi aizliegtā vienošanās ar mērķi nepieļaut konkurenci, šīs aizliegtās vienošanās noslēgšanas brīdī konkrētajā tirgū darbojās iespējami prettiesiski, neietekmē jautājumu par to, vai šī aizliegtā vienošanās ir šīs tiesību normas pārkāpums.

2) LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu, ka pastāv konkurenci ierobežojošs nolīgums, nav jāpierāda uzņēmuma juridiskā pārstāvja personīgā rīcība vai īpaša piekrišana, ar kuru šis pārstāvis uz pilnvaras pamata ir atļāvis sava darbinieka, kas bija konkurenci ierobežojošas sanāksmes dalībnieks, rīcību.

3) LESD 101. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams LESD 101. panta 1. punktā aizliegtajiem nolīgumiem tikai tad, ja uzņēmums, kurš atsaucas uz šo normu, ir iesniedzis pierādījumus par to, ka ir izpildīti visi četri [101. panta 3. punktā] paredzētie kumulatīvie nosacījumi.

[Paraksti]